

**Discursul Directorului SRI, domnul Eduard Hellvig,
cu ocazia ceremoniei de deschidere a Programului “Securitate în
Regiunea Mării Negre. Provocări comune, viitor sustenabil”**

"Domnule Președinte, domnule director Konoplyov,
domnule secretar-general adjunct al NATO Ducaru,
domnule secretar de stat Ioniță, doamnelor și domnilor,

Este o onoare să vă urez, la rândul meu, bun venit la București, la un eveniment extrem de important din mai multe puncte de vedere. În primul rând, prin natura instituțiilor care patronează și direcționează programul de pregătire; în al doilea rând, prin scopurile pe care și le propune; în al treilea rând, prin mesajul public pe care îl transmite organizarea unui astfel de program la București.

Dacă priviți antetul materialelor de conferință veți vedea, alături de sigla Academiei Naționale de Informații a SRI, pe cea a Președinției României, a Harvard Kennedy School of Government și a Universității Naționale de Informații din SUA.

Acest lucru indică o viziune: am înțeles foarte bine că nici serviciile secrete, nici instituțiile executive, nici universitățile – fie ele civile sau militare – nu pot oferi de unele singure soluții la problemele complexe de securitate cu care ne confruntăm astăzi. Dacă nu discutăm între noi, dacă nu venim fiecare cu *insight*-urile noastre specifice, unice, avem toate șansele să ratăm ținta, cum s-ar spune. Să înțelegem imperfect esența problemei. Să oferim soluții bune la probleme puse greșit.

Dar așa cum, în lumea diplomației, un actor cu viziune de secol XIX nu poate comunica eficient cu unul ancorat în post-modernitate, nici dialogul acesta dintre instituții publice, structuri militare și universități de talia Harvard-ului nu poate funcționa eficient decât dacă ele vorbesc de la egal la egal. Dacă împărtășesc un anumit etalon de performanță. Când spui Harvard, spui excelență. Eforturile din ultimii ani mă îndreptățesc să afirm că, într-o măsură tot mai mare, când spui Academia Națională de Informații, spui excelență. Când spui SRI, spui excelență.

Dar lumea nu stă pe loc. Ceea ce era poate suficient cu un an în urmă nu mai e suficient astăzi, pentru că excelența însăși este un continuu “*work-in-progress*”, cum ar spune colegii noștri americani. Încercăm zi de zi să devenim mai buni, să avem oameni mai bine pregătiți, să ne optimizăm programele educaționale.

Mai mult decât atât, cred că avem capacitatea să devenim furnizori de expertiză în educația de *intelligence* pentru partenerii noștri externi. Ne propunem ca Academia Națională de Informații a SRI să fie un promotor al performanței în *intelligence* pentru întregul areal din care facem parte, pentru Regiunea Mării Negre, pentru Balcanii de Vest și, de ce nu, pentru colegii noștri euro-atlantici. Dacă nu am făcut-o deja, problema ține mai degrabă de mentalitate. Trebuie să depășim un anumit provincialism intelectual mai degrabă închipuit decât real. Experiența concretă și viziunea care se dezvoltă în această regiune extrem de interesantă sunt valoroase și merită diseminate, iar state cu veche tradiție - dar ancorate conceptual în spațiul limitat al anglosferei - au ce învăța de la noi.

Acest aspect mă aduce la al doilea subiect pe care doresc să îl subliniez. În ceea ce privește Marea Neagră în sine, consider că trebuie să ne extindem orizonturile.

Voi explica la ce mă refer propunându-vă un exercițiu de imaginație simplu : închipuiți-vă că vă aflați într-o camera obscură cu harta lumii în față și cu o lanternă în mână. Cât timp fascicolul de lumină se va focaliza doar pe Marea Neagră, problemele par mai mari decât oportunitățile. Avem aici falii geopolitice suprapuse, conflicte vechi de când lumea, înghețate sau dezghețate, războaie ale orgoliilor, neînțelegere și necunoaștere. Dacă însă faci un pas înapoi și luminezi o parte mai mare din hartă, se conturează cu claritate și oportunitățile care țin de energie, de rute antice ale comerțului, de prosperitate. L-aș cita pe Brătianu, care în lucrarea sa de referință despre Marea Neagră a demonstrat cum *“circumstanțele traficului internațional al Occidentului cu Orientul Mijlociu și cu Extremul Orient, pentru care Marea Neagră este cu adevărat o placă turnantă și un fel de gară ordonatoare, au influențat în mod direct toată economia europeană, determinând atât fluxul prosperității sale, cât și refluxul recesiunilor și al crizelor”*.

Noi trebuie să urmăm exemplul lui Brătianu și să încercăm să privim Marea Neagră în context global. *Este impropriu, cred, să analizăm fiecare conflict din regiune izolat de ce se întâmplă în restul lumii*. Dimpotrivă, situații precum cea din Ucraina merită mai degrabă analizate *prin prisma efectului asupra ordinii internaționale*. Pentru că, deși fiecare criză individuală - fie ea din Nordul Africii, din Orientul Mijlociu, din Asia, de la Marea Neagră - este diferită, ea *are în același timp conexiuni cu toate celelalte crize individuale, afectând stabilitatea mondială și posibilitatea cooperării*.

Ceea ce se întâmplă în Ucraina, ca și ceea ce se întâmplă în alte regiuni ale lumii, pare să indice faptul că actuala ordine mondială descrisă recent de Kissinger se destramă, lăsând din nou locul *sferelor de influență*. Este un pas

Înapoi major față de fenomenul globalizării de care ne-am bucurat atâta timp, înapoi către o lume în care războaiele convenționale sunt tot mai probabile. Este de datoria noastră să analizăm spectrul acestor sfere de influență și să vedem cum le putem înlocui cu sfere de încredere și cu sfere de cunoaștere. Este un demers intelectual vital pentru susținerea politicilor adecvate în stat, la care dumneavoastră veți contribui în săptămâna care tocmai a început. Văzând programul care vi s-a pregătit, am încredere că toate aspectele pe care le-am menționat vor beneficia de atenția cuvenită. Organizatorii au inclus paneluri dedicate politicilor publice, inovării academice, scanării orizontului, precum și sesiuni de soluționare a problemelor, pornind de la elemente capabile să impulsioneze competitivitatea regională. Mi-aș fi dorit să vă fiu alături în tot acest demers, în special la finele călătoriei dumneavoastră academice, în Delta Dunării. Din păcate, agenda încărcată nu îmi permite acest lucru. Vă urez însă mult succes, sper să aflați lucruri interesante și să vă simțiți bine la București și la țărmul Mării Negre.

Vă mulțumesc!"